
Sulkiewicza Aleksandra

Dzielnice: Śródmieście

Osiedla: Ujazdów

Atrybuty: Nazwy pamiątkowe Od polskich postaci historycznych

Rok utworzenia nazwy: 1939

Opis

Aleksander Mirza Sulkiewicz-Hozman wł. Iskander Mirza Duzman Beg Sulkiewicz (1867-1916) - działacz socjalistyczny i niepodległościowy. Urodził się w tatarskiej rodzinie osiadłej w Skirsobolach na Suwalszczyźnie. Kształcił się w Konstantynopolu (biegle znał język arabski), gdzie poznał osiadłych tam po powstaniu listopadowym Polaków. Jako trzynastolatek zamieszkał wraz z matką w Suwałkach a następnie w Sejnach. Naukę kontynuował w Wilnie, tam też wstąpił do kółka socjalistycznego (wg niektórych źródeł wstąpił w szeregi Proletariatu). Latem 1893 roku - wspólnie z Józefem Piłsudskim i Stanisławem Wojciechowskim - był jednym z twórców miejscowej grupy Polskiej Partii Socjalistycznej, uznanej następnie za I Zjazd tej organizacji. Jako urzędnik Izby Skarbowej w Suwałkach a następnie komory celnej we Władysławowie bez problemu mógł kolportować z Genewy i Londynu wszelakie materiały propagandowe tam drukowane. Udało mu się również sprowadzić profesjonalne drukarnie wraz z czcionkami i rozprowadzić je partyjnymi kanałami na terenie całego Królestwa Polskiego. Należał do ścisłego grona kierownictwa partii i jednego z najbardziej zaufanych ludzi Marszałka. To on uwolnił go z petersburskiego szpitala im. Mikołaja Cudotwórcy w V 1901 roku, następnie rozpoczął aktywną działalność na terenie Kijowa. Po rozłamie w partii opowiedział się za jej Frakcją Rewolucyjną. Pogarszający się stan zdrowia i możliwość dekonspiracji (w swoim mieszkaniu prowadził jedną z nielegalnych partyjnych drukarni) sprawiły, że około 1907 roku przeprowadził się do Krakowa. Po wybuchu I wojny światowej wstąpił w szeregi Legionów Polskich. Był m.in. łódzkim komisarzem Polskiej Organizacji Niepodległościowej, w 1915 roku zamieszkał w Warszawie. Tu poprosił o przeniesienie do czynnej służby i został - po awansie do stopnia sierżanta - skierowany do 4 kompanii 1 batalionu V Pułku Piechoty I Brygady Legionów. Zginął w trakcie bitwy pod Sitowiczami nad Stochodem.

Spoczywa:

Cmentarz Wojskowy na Powązkach, kwatera 18 C, w głębi przed rzędem 20 C, miejsce 1/2/3 (prochy złożone w 1935 roku).

Upamiętnienia:

Brama Straceń Cytadeli Warszawskiej - wymieniony na jednej z tablic.
ul. Ogrodowa 39\41 - granitowa tablica na frontowej ścianie budynku (odsłonięta w latach 50-tych XX w.; jest to replika przedwojennej).

Ciekawostki

Stan obecny:

Data nadania nazwy: 1939.01.01
